

RECENZJA

Recenzja została zlecona przez Uniwersytet Rzeszowski Wydział Sztuk Pięknych, na podstawie wniosku o sporządzenie recenzji Rady Dyscypliny Sztuki Plastyczne i Konserwacja Dzieł Sztuki Uniwersytetu Rzeszowskiego powołującej moją osobę na posiedzeniu w dniu 14 maja 2025 na recenzenta komisji habilitacyjnej w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki dr. Łukaszowi Gilowi, wszczętego przez Radę Doskonałości Naukowej w dniu 6 lutego 2025 roku.

W związku z pismem Przewodniczącego Rady Dyscypliny Sztuki Plastyczne i Konserwacja Dzieł Sztuki z dnia 2 czerwca 2025 zostałem wskazany do sporządzenia recenzji osiągnięć artystycznych i dorobku kandydata do stopnia doktora habilitowanego Łukasza Gila, i czy spełniają one wymagania zgodnie z art. 221 ust. 10 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 zm.)

W otrzymanej w późniejszym terminie całości dokumentacji dołączonej do wniosku przewodniego dr. Łukasza Gila, zawierającej:

Załącznik_nr_1-Dane wnioskodawcy w języku polskim i angielskim

Załącznik_nr_2-Autoreferat w języku polskim i angielskim

Załącznik_nr_3-Wykaz osiągnięć naukowych/artystycznych w języku polskim i angielskim

Załącznik_nr_4-Wskazane osiągnięcie 2019/2024

Załącznik_nr_5-Monografia artystyczna GIL 2023

Załącznik_nr_6-Katalog BWA Łukasz Gil Continuum

Załącznik_nr_7-Wykaz obrazów z lat 2016/2024

Załącznik_nr_8-Kopia dokumentu potwierdzającego posiadanie stopnia doktora

Nośnik pamięci z w/w dokumentacją złożoną na potrzeby postępowania habilitacyjnego

Całość dokumentacji jest pełna zawiera wszystkie wymagane dokumenty potwierdzone podpisem habilitanta.

Zawiera prezentację wskazanego osiągnięcia:

1. Indywidualna wystawa „Przebłyśki rzeczywistości” Europejskie Centrum Kultury

GSW LOGOS Łódź

2.Międzynarodowa wystawa zbiorowa „Znaki Apokalipsy”

Wystawa Sztuki Współczesnej CSW Toruń

3.Indywidualna wystawa „Lux in tenebris” GSW BWA Tarnów

4. Indywidualna wystawa „Continuum” BWA Rzeszów

5. Obszerną część dokumentującą działalność artystyczną, pedagogiczną, organizacyjną, publicystyczną i wydawniczą.

Złożone wraz ze wnioskiem kandydata osiągnięcie habilitacyjne oraz w/w dokumentacja spełniają tym samym wszystkie przewidziane w ustawie warunki i pozwalają na opracowanie niniejszej recenzji zgodnie z wymogami ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 zm.)

Podstawowe dane o habilitancie

Pan Łukasz Gil urodził się 27 listopada 1982 roku w Rzeszowie.

Ukończył Państwowe Liceum Sztuk Plastycznych w Rzeszowie

Jest absolwentem Wydziału Sztuki Uniwersytetu Rzeszowskiego.

W 2010 roku obronił z wyróżnieniem dyplom magisterski w pracowni malarstwa prof. Stanisława Białogłowicza oraz pracowni rysunku prof. Stanisława Góreckiego.

Dyplomowy Cykl obrazów i rysunków o tematyce pasyjnej Ecce Homo został wyróżniony nagrodą im. Jerzego Panka dla najlepszego dyplomu magisterskiego obronionego na Wydziale Sztuki Uniwersytetu Rzeszowskiego.

W roku 2015 ukończył Środowiskowe Studia Doktoranckie w Instytucie Sztuk Pięknych Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach.

Stopień doktora sztuk plastycznych w dyscyplinie naukowej sztuki piękne nadany uchwałą Rady Instytutu Sztuk Pięknych Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach z dnia 2015 roku na podstawie rozprawy doktorskiej pt. „Fragmenty obecności. Obraz między figuracją a abstrakcją”.

Od 2010 roku związał się zawodowo z macierzystą uczelnią.

W latach 2010-2016 był zatrudniony na stanowisku asystenta w ramach umowy o dzieło w Zakładzie Malarstwa na Wydziale Sztuki Uniwersytetu Rzeszowskiego

.Aktualnie od 2016 roku pracuje na stanowisku adiunkta w Zakładzie Malarstwa na Instytucie Sztuk Pięknych Kolegium Nauk Humanistycznych Uniwersytetu Rzeszowskiego (obecnie Wydział Sztuk Pięknych Uniwersytet Rzeszowski)

Od 2010 roku Pan Łukasz Gil prowadzi intensywną działalność artystyczną, jest autorem 31 wystaw indywidualnych. Prezentuje swoje prace na ponad stu pięćdziesięciu wystawach zbiorowych o zasięgu zarówno krajowym, jak i międzynarodowym. Jest też organizatorem wielu istotnych wydarzeń artystycznych, kuratorem wystaw i plenerów o charakterze ogólnopolskim i międzynarodowym. Jest laureatem nagród o charakterze artystycznym i społecznym, oraz beneficjentem stypendiów naukowych. Działalność habilitanta w tych zakresach omówię szerzej w następnych działach recenzji. Od 2010 roku jest członkiem ZPAP Okręgu Rzeszowskiego.

W lutym 2025 roku dr. Łukasz Gil złożył wniosek do Rady Doskonałości Naukowej o wszczęcie przewodu habilitacyjnego.

Zgodnie z wymogiem formalnym wskazał, jako realizacje dzieła habilitacyjnego podlegającego niniejszej recenzji cztery wydarzenia artystyczne, wystawy:

1. Indywidualna wystawa „Przebłyśki rzeczywistości”

Europejskie Centrum Kultury GSW LOGOS Łódź

2. Międzynarodowa wystawa zbiorowa „Znaki Apokalipsy”

Wystawa Sztuki Współczesnej CSW Znaki Czasu Toruń

3. Indywidualna wystawa „Lux in tenebris” GSW BWA Tarnów

4. Indywidualna wystawa „Continuum” BWA Rzeszów

Tym samym Pan Łukasz Gil określa w/w wystawy i prezentowane na nich cykle malarskie, jako osiągnięcie naukowe będące podstawą do ubiegania się o stopień doktora habilitowanego w dziedzinie Sztuki Piękne w dyscyplinie Sztuki Plastyczne i Konserwacja Dzieł Sztuki.

Ocena Autoreferatu

(§12ust, 2 pkt 2 Rozporządzenia)

Pan Łukasz Gil w autoreferacie załączonym do wniosku przewodniego, zgodnie z art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.), wytypował cztery wystawy indywidualne i zbiorowe o charakterze ogólnopolskimi międzynarodowym. Wybór ten oprócz własnego przekonania do wartości prezentowanego dzieła habilitacyjnego, popiera wysoką oceną zewnętrznej Komisji Ewaluacji Nauk z ostatnich lat ewaluacji jednostek badań naukowych dla podmiotów w ramach poszczególnych dyscyplin naukowych i artystycznych. W opinii Komisji Ewaluacji Nauk, przedstawione dzieło ma również znaczący wpływ w rozwój określonej dyscypliny.

Pan Łukasz Gil nie wskazuje jednego cyklu czy wystawy i trudno się tu z nim nie zgodzić. Wskazanie czterech istotnych wystaw prezentujących różne cykle malarskie ma swoje uzasadnienie. Jak widzę na załączonej dokumentacji fotograficznej zarówno w autoreferacie jak i w zał.4.5.6.7. twórczość pana Łukasza Gila, pomimo różnorodnych poszukiwań, ikonograficznych, treściowych, formalnych, stanowi na przestrzeni ostatnich lat, artystyczny monolit i malarski imperatyw. Ten trwający przez lata proces znajduje swój finał w 2024 roku na dużej wystawie „Continuum” w rzeszowskim BWA. Wystawa obejmuje istotną część działalności malarskiej. Rok wcześniej ukazuje się nakładem Uniwersytetu Rzeszowskiego obszerna monografia autora.

W następnej części autoreferatu dr. Łukasz Gil przybliży, opisuje formalnie poszczególne składowe dzieła habilitacyjnego. W każdej z czterech części, dotyczących poszczególnych wystaw, habilitant dokładnie wyszczególnia ilość prac w cyklu, podaje ich formaty, technikę, daty powstania obrazów. Podaje dokładne daty prezentacji kolejnych wystaw, składających się na całość dzieła habilitacyjnego. Opisuje miejsca prezentacji ze szczególnym uwzględnieniem ich rangi, zasięgu artystycznego i oddziaływania społecznego. Podaje kuratorów i kuratorki poszczególnych wystaw.

Do każdej części, oprócz formalnych danych, dodaje krótki osobisty komentarz, mający na celu przybliżenie istotnych powodów powstawania obrazów i ich prezentacji.

Na końcu poszczególnych części zamieszczona została krótka dokumentacja fotograficzna.

Znajdują się w niej zarówno zdjęcia wybranych obrazów z cykli, jak i ogólne zdjęcia dające ogólny obraz ekspozycji obrazów.

Habilitant kończy tę część autoreferatu osobistą konkluzją.

W kilku zdaniach próbuje zawrzeć idee swojego malarstwa. Ta ogólna wypowiedź zawiera jednak bardzo istotne stwierdzenie najpełniej określające postawę Łukasza Gila, jako twórcy i konstytuującego jego malarstwo, cytuję:

„Przestrzeń mojej twórczości to wieloletnie konfrontacje abstrakcji z figuracją, to poszukiwanie właściwej formy do wyrażenia siebie. To także dialog z tradycją obrazowania w sztuce idei i wartości związanych z metafizycznym aspektem ludzkiej egzystencji.”

Do szerszego zapoznania się z dziełem habilitacyjnym dr. Łukasz Gil zaprasza do załączników, podając do pierwszych trzech części i konkluzji - załącznik nr. 5, a do czwartej części wystawy „Continuum” w rzeszowskim BWA załącznik nr. 6

Załączniki zawierają odpowiednio

nr.5, obszerną monografię artystyczną GIL 2023

nr.6 Katalog BWA Łukasz Gil Continuum

Nie sposób w tym miejscu nie wspomnieć o w/w załącznikach, łączą się one z autoreferatem, stanowiąc jego merytoryczne dopełnienie.

W wydanej w2023 monografii artystycznej znajdujemy tekst wstępny Łukasza Gila, opatrzone tytułem „W poszukiwaniu bezcielesności”. Zasluguje on na szczególną uwagę. Jest on faktycznym

uzupełnieniem merytorycznym autoreferatu, kredem artystycznym ostatnich lat twórczości Łukasza Gila. To tu znajdujemy, inspiracje, fascynacje i emocje, W tym tekście autor opisując swoje prace odkrywa warsztat, ujawnia powody powstawania obrazów, cykli. Dużo też tu wątków biograficznych związanych z rozległą działalnością Łukasza Gila. Wspomnienia chwil, osób, które kształtowały jego osobowość, które były dla niego ważne i istotne.

W tekście tym autor sięga do roku 2007 i jego pierwszych fascynacji z okresu studiów. Na samym wstępie cytuje słowa profesora Jacka Siennickiego „, Wolę zacząć od zupełnego banału i dojść w trakcie pracy do lepszych rezultatów. Banał mniej mnie onieśmiela, zawsze mogę iść dalej. Jeżeli udaje mi się na samym początku, staje się podejrzliwy” (E. Dzikowska, *Artyści mówią*, Warszawa 2011, s. 204) Patrząc na malarską drogę pana Łukasza Gila trudno nie zgodzić się ze wczesną fascynacją słowami ascetycznego i powściągliwego profesora Jacka Siennickiego. Wydaje mi się, że bliskość tych słów dotyczy bardziej strony formalnej malarstwa, obrazu. Łukasz Gil w swoim malarstwie mierzy się z tematami znaczeniowo trudnymi, choć dla niektórych ikonograficznie banalnymi. Banalnymi, bowiem wielokrotnie eksplorowanymi na przestrzeni wieków w sztuce. Z opisu wynika, że co jakiś czas wraca do zmierzenia się z tematami pasywnymi z nowymi przeżyciami i rozwiązaniami formalnymi. Tak opisuje powody powstania obrazów na pierwszą wystawę wchodzącą w skład wskazanego dzieła habilitacyjnego. Cytuję: „,Tak powstał cykl „Przebłyśki rzeczywistości”. Obrazy te zostały zaprezentowane na wystawie indywidualnej w Europejskiej Galerii Sztuki Współczesnej LOGOS w Łodzi. Tematyka tych miniatur malarskich jest powrotem do przedstawień pasywnych, ale w zupełnie innym ujęciu, charakteryzującym się grubo nakładaną farbą o intensywnej kolorystyce. Pojawiająca się postać Chrystusa jest zniekształcona, prawie abstrakcyjna. Nasycone barwy zapowiadają kolejne zmiany, poszukiwania i eksperyment, które nadejdą w kolejnym cyklu”. W opisie mniejszych serii obrazów z lat 2020-2021, o tytułach: Ołtarz, Rozmowa, Postument, Kolumna, traktowanych w tekście, jako sfera eksperymentów malarskich, habilitant zapoznaje nas z własnymi poszukiwaniami zależności przestrzennych pomiędzy płaszczyzną, figurą ludzką, architekturą, i krajobrazem.

Na koniec tekstu w monografii dr. Łukasz Gil zamieszcza obszerny ideowy i merytoryczny opis wystawy „Lux in tenerbris”. Cykl „Lux in tenerbris”, oraz wystawę w Galerii Sztuki Współczesnej Biura Wystaw Artystycznych w Tarnowie habilitant wskazuje, jako trzecią część dzieła habilitacyjnego. To właśnie ten dział autoreferatu zwraca moją największą uwagę i jest wart szerszego omówienia. Cykl „Lux in tenerbris” jest, bowiem, najbardziej spójnym, dojrzałym ideowo osiągnięciem malarskim Łukasza Gila. Odnosi się on do spotkania światła z ciemnością i to nie tylko w sferze powierzchni zamalowanego płótna. Dotyka bezpośrednio najgłębszych zainteresowań artysty, bezcielesności światła, jego symboliki i znaczenia. Także znaczenia duchowego w obszarze sacrum. Przeciwność światła i ciemności to jedno z najbardziej pierwotnych i uniwersalnych doświadczeń. Doświadczeń może wytłumaczalnych w percepcji wizualnej zjawiska, ale trudnego do zdefiniowania i obrazowania w duchowym aspekcie pojmowania. Pomimo że zaczątkiem obrazów z tego cyklu są początkowe obserwacje natury, relacji światła i ciemności, autor nadaje tym zjawiskom szersze, uniwersalne znaczenie.

Trafnym komentarzem cyklu „Lux in tenerbris” są słowa z tekstu towarzyszącego wystawie autorstwa ks. dr. Pawła Batorego zamieszczone na wstępie wypowiedzi habilitanta.

Cytuję:

„Światło, będąc najbardziej „niematerialnym”, trudno uchwytym, a zarazem zachwycającym zjawiskiem w widzialnym świecie, uznane zostaje za szczególnie odpowiedni symbol duchowej natury Boga, której ciemność nie jest w stanie pochłoniąć...”

Ponadto w tekście znajduje się dużo wiadomości na temat przyczyn i powodów powstawania cyklu, opisów „kuchni malarskiej”. Nie brak tutaj też wątpliwości, trudu, błędów, by jak pisze autor: dzieło można było uznać za „prawdziwe”...

Cykl „Lux in tenerbris” znajduje swą kontynuację na ostatniej wystawie we wskazanego osiągnięcia habilitacyjnego. Wystawie w rzeszowskim BWA zatytułowanej „Continuum”. Wystawa ta jest podsumowaniem ostatnich lat pracy habilitanta. Prezentuje na niej obrazy najnowsze jak i prace z poprzednich cykli w nowej konfiguracji ekspozycyjnej.

Wystawie tej zorganizowanej już po wydaniu drukiem w/w monografii towarzyszy katalog „Continuum” zamieszczony w załączniku nr.6, do którego habilitant odsyła w opisie czwartej wystawy wymienionej w osiągnięciu habilitacyjnym.

Ponadto w autoreferacie oprócz trzech wystaw indywidualnych, habilitant w punkcie drugim wskazuje wystawę zbiorową projektu pt. „Znaki Apokalipsy”, który został zaprezentowany na Międzynarodowej Wystawie Sztuki Współczesnej w Centrum Sztuki Współczesnej Znaki Czasu w Toruniu 2 lipca 2020 roku. W tej części znajduje się wyszczególnienie obrazów wchodzących w skład ekspozycji i opis założeń projektu wystawy i. Następnie następuje opis CSW w Toruniu, jako prestiżowego miejsca ekspozycyjnego i długa lista artystów biorących udział w wystawie. Sam autor tak opisuje swój wrażeń z udziału w tej wystawie „Temat wystawy stwarzał możliwość twórczego dyskursu dla mojej sztuki jak również dla artystów różnych krajów w przedmiocie różnic kulturowych i wpływów tradycji religijnych krajów ich pochodzenia”. Brakuje mi tu opisu habilitanta dotyczącego innego sposobu zakomponowania obrazów na tej ekspozycji, tym bardziej, że był on bardzo interesujący.

Wracając jeszcze na chwilę do monografii poza autorskim tekstem dr, Łukasza Gila, znajdziemy w rozdziale pierwszym bardzo dobre reprodukcje wybranych obrazów z poszczególnych cykli.

Interesującą częścią w/w biografii jest rozdział drugi, zawierający zbiór tekstów i esejów dotyczących twórczości Pana Łukasza Gila. Natrafimy tu na teksty Jacka Kawałaka, Marleny Makiel –Hędrzak, Marty Półtorak, Magdaleny Rabizo-Birek, Urszuli Ślusarczyk, Grzegorza Bednarskiego, Piotra Rędzińskiego, Mieczysława Kuźmickiego, Pawła Batorego, Jarosława Sankowskiego, Katarzyny Nizielińskiej.

Rozdział trzeci poświęcony jest pełnej dokumentacji fotograficznej wystawy w BWA Tarnów.

Ponadto, odpowiednio w rozdziałach czwartym i piątym wykaz aktywności zawodowej i działalności dydaktycznej i organizacyjnej

Te dwa rozdziały bardzo skrupulatnie przedstawiają działalność dydaktyczną, organizacyjną, kuratorską, popularyzatorską, zarówno na macierzystej uczelni i w środowisku rzeszowskim.

Wyróżniają się też tu działania o zakresie ogólnopolskim, czy międzynarodowym.

Obie te rozdziały zawierają bardzo skrupulatnie opracowane, ilustrowane zdjęciami kalendaria najważniejszych wydarzeń z biografii artystycznej i naukowej habilitanta.

W/w monografia to 220 stronicowa publikacja na bardzo wysokim poziomie projektowym, redakcyjnym i edytorskim.

Druga część autoreferatu to wykaz obrazów składających się na osiągnięcia habilitacyjne.

Jest też wymagany wykaz działalności artystycznej z czytelnym podziałem na wystawy indywidualne, zbiorowe, krajowe, międzynarodowe. Wystawy i działalność artystyczna czytelnie podzielona na wydarzenia w trakcie robienia doktoratu i po uzyskaniu stopnia doktora. Ta część autoreferatu kończy się wykazem nagród, wyróżnień, stypendiów i nominacji, oraz wykazem prac znajdujących się w kolekcji instytucji oraz prywatnych.

Całość autoreferatu w mojej opinii spełnia wymagane w ustawie kryteria i zawiera wszystkie punkty charakteryzujące wskazane osiągnięcie habilitacyjne, choć nader syntetyczna forma wypowiedzi habilitanta zmusza do szukania w odnośnikach bardziej odautorskiej formy narracji i werbalizacji idei w/w osiągnięcia. Tę poszerzoną osobistą refleksję znajdujemy we wskazanych przez habilitanta załącznikach, w szczególności w zał. nr. 5 Monografii autorskiej Łukasz Gil 2023, stąd mój szerszy jej opis w niniejszym dziale recenzji.

Moja uwaga do treści zawartych w autoreferacie dotyczy opisu wystawy „Continuum” (2024), i konkluzji, gdzie habilitant nie aktualizuje tekstów a posługuje się powstałymi wcześniej i opisu wystawy „Czas Apokalipsy”, co wskazałem powyżej.

Mam jeszcze uwagi formalne, dotyczące opisów zawartych w autoreferacie.

W opisach prac wystawy pt. „Przebłyśki rzeczywistości” habilitant podaje wymiar obrazu 20x50cm, a w opisach pod zdjęciami tychże obrazów widnieje wymiar 30x50cm. Oglądając dołączone zdjęcia z ekspozycji w/w wystawy należy sądzić, że wymiar 30x50 bardziej odpowiada realnej wielkości tych obrazów.

Drugą uwagą jest dodawanie w opisie miejsc prezentacji wskazanych wystaw listy, spisu artystów wystawiających wcześniej w wymienianych galeriach. W moim odczuciu wydaje on się, co najmniej zbędny, tym bardziej, że galerie, w których miało miejsce upublicznienie osiągnięcia habilitacyjnego to ośrodki o znaczącej renomie i doskonale rozpoznawalne. Nadto te wypisy nie mają, związku z pracą habilitacyjną pana Łukasza Gila.

Wyżej wymienione uwagi nie wpływają na moją ocenę całości autoreferatu dr. Łukasza Gila, która po zapoznaniu się z jego treścią jest pozytywna.

Ocena dzieła artystycznego stanowiącego pracę habilitacyjną.

(§ art. 16, ust. 2 pkt 1 i 2 Ustawy: § 12 ust. 2 pkt 3 Rozporządzenia)

Dr. Łukasz Gil, jako dzieło habilitacyjne wskazał prace powstałe i premierowo upublicznione w latach 2019 – 2024. Jako upublicznienie osiągnięcia habilitacyjnego Łukasz Gil wskazuje trzy wystawy indywidualne i jedną zbiorową, międzynarodową.

Są to:

1. „Przebłyśki rzeczywistości” - Galeria Sztuki Współczesnej LOGOS w Łodzi, 2019 rok.
2. „Lux in tenebris/Światło w ciemności” - Galeria Sztuki Współczesnej BWA w Tarnowie, 2023rok.
3. „CONTINUUM” - Galeria Sztuki Współczesnej BWA w Rzeszowie 2024 rok.
4. „Znaki Apokalipsy”, Międzynarodowa Wystawia Sztuki Współczesnej,
- Centrum Sztuki Współczesnej Znaki Czasu w Toruniu, 2020 rok.

Dr. Łukasz Gil na wyżej wymienionych wystawach prezentował obrazy z cykli tworzonych w ostatnich latach takie jak Przebłyśki rzeczywistości, Zapamiętane, Fragmenty rzeczywistości, Fragmenty obecności, Lux in tenebris, czy nieco wcześniejszy Pejzaże horyzontalne.

W dwóch wystawach, w łódzkiej galerii LOGOS i tarnowskim BWA pan Łukasz Gil prezentuje spójne cykle, mocno nacechowane jednością tematyczną, malarską, bardzo spójne ekspozycyjnie.

W toruńskim CSW na wystawie zbiorowej prezentuje polptyk złożony z obrazów różnych, zarówno treściowo jak i formatowo. Wybiera prace z cykli Fragmenty rzeczywistości Fragmenty obecności, uzupełnia obrazami pt. O człowieku wg. Ap.18: 1-5) i tworzy z nich instalację w formie krzyża.

Interesujące jest, że ten polptyk w kształcie krzyża, zachowując autonomiczność poszczególnych obrazów nadał im wspólny wotywny sens.

Ostatnią wymienioną w zestawie upublicznień osiągnięcia habilitacyjnego jest prezentacja w rzeszowskim BWA. Na tej wystawie dr. Łukasz Gil prezentuje wybór obrazów z wszystkich cykli ostatnich lat. Wystawa tą można nazwać podsumowaniem całego dorobku składającego się na wskazane osiągnięcie habilitacyjne. Sala BWA w Rzeszowie stwarza duże możliwości ekspozycyjne więc nie dziwię się chęci autora do podsumowania pewnego okresu swojej twórczości i dołączenia jej do osiągnięcia habilitacyjnego. Znajdziemy na niej też kilka, dodatkowo pokazywanych obrazów z cyklu „Zapamiętane”, które tym samym autor włącza w zestaw prac rozpatrywanego osiągnięcia, a tytuł wystawy „CONTINUUM” wyjaśnia nam w swoim autoreferacie sam habilitant.

Cytuję: „Tytuł wystawy nawiązuje do kontynuacji mojego malarskiego poszukiwania istoty obrazu. Do odkrywania tajemnicy, jaką jest światło”

Wszystkie z w/w wystaw stanowią znaczące osiągnięcia artystyczne w dorobku pana Łukasza Gila. Jakość artystyczną prezentowanych na wystawach cykli obrazów oceniam pozytywnie.

Upublicznienie pracy habilitacyjnej odbyło się w miejscach z wieloletnią tradycją o znacznej randze wystawienniczej i szerokim oddziaływaniu społecznym. Charakterystyczna jest też szczególna dbałość o ekspozycję prac oraz merytoryczne opracowanie prezentacji.

Całość dzieła habilitacyjnego stanowi istotny wkład w rozwój dyscypliny spełniając tym samym warunki stawiane w ustawie.

Podczas analizy dzieła habilitacyjnego, moją szczególną uwagę zwróciła indywidualna wystawa „Lux in tenebris/Światło w ciemności” w tarnowskim BWA. W tym czasie powstała też obszerna monografia, w której dokumentacja tejże wystawy zajmuje znaczące miejsce. Do zawartości tej publikacji odnoszę się szerzej w dziale oceny autoreferatu habilitanta. To najbardziej spójna w wyrazie i ekspozycji część dzieła habilitacyjnego pana Łukasza Gila.

W tym miejscu pozwolę sobie na ogólną refleksję dotyczącą malarstwa dr. Łukasza Gila.

Obrazy, pomimo że stanowią osobne byty, rezonują pomiędzy sobą, na przestrzeni czasu stanowią jedność, zarówno w formie i treści. Nie zostają z tyłu, nie podążają usilnie do przodu. Są w środku, pomiędzy, a tym samym prowadzą ze sobą nieustanny dialog.

Można by rzec, że to jednolity, monolityczny obraz formalnie rozczłonkowany na zróżnicowane, poszczególne organy. Organy znające doskonale swoją zamienną funkcję.

Łukasz Gil nie rozbudowuje przesadnie formy w obrazie, nie mnoży zbędnych detali, stosuje formę zwięzłą, choć niepozbawioną w swojej przestrzeni niuansów. Unikając powierzchownej, iluzjonistycznej przestrzeni, zagęszcza materię obrazu, jego powierzchnię, budując tym jego głębię. Powściągliwość środków to u Łukasza Gila świadomy wybór. Wybór niełatwy, łączący, osobistą wypowiedź malarską z ujawnieniem własnych emocji i przekonań. Jak już pisałem wcześniej, przy omawianiu autoreferatu, Łukasz Gil nie unika trudnych tematów. Mierzy się z nimi. Często są to treści duchowe, np. przedstawienia pasyjne, innym razem powszechne wizualnie znane, jak interpretacja pejzażu.

Tematy współcześnie uznawane artystów za banalne i nie warte ponownego zainteresowania. Inaczej jest, gdy malarz narzuca im swoją materialność.

W takiej postawie upatruję powody powstawania obrazów Łukasza Gila.

Wśród pozornie chaotycznej materii, wynikającej jednakowoż z precyzyjnych i świadomych swej ekspresji gestów położeń farby, płaszczyzn faktur, Łukasz Gil rozkłada znaczenia treściowe. Są one punktami kluczowymi w znaczeniu i wyrazie obrazu.

Pomimo szerokiej kwerendy, pierwotnej fascynacji tematem, pierwszym oglądem zjawiska, zapisem obserwacji, finalnie obraz przybiera formę emocjonalnego wspomnienia.

Podczas pracy nad obrazem Łukasz Gil wielokrotnie zmienia formę, bada jej kształt, porusza znak do granicy płótna, wraca do centralnego położenia. Nadaje rys fragmentaryczności. Odnosi się wrażenie,

że zamknięta w czterech brzegach płótna kompozycja jest fragmentem większej całości, że przedstawienie ma kontynuację w odległej pierwotnej dla niej rzeczywistości lub w naszej wyobraźni. Stosuje w obrazach światło szczelinowe, pochodzące z wnętrza obrazu, kształtu postaci, struktury pejzażu. Często światło to oznacza kolorem nie adekwatnym oczekiwaniom rutynowej wiedzy i percepcji. Światło to nie ma na celu określenia czy wydobywania kształtów. Powoduje ono lśnienie i nadaje obrazowi niespodziewany blask. Powściągliwość stosowania środków malarskich, buduje w tych obrazach homilijny przekaz, gdy jeden gest, znak, potrafi zbudować całą narrację, nawiązać dialog, zachęcić do refleksji. Niewymuszanie interpretacji, a składanie świadectwa procesu tworzenia, uwiarygadniają malarski przekaz i budują emocjonalną więź pomiędzy malarzem obrazem a widzami. To bardzo praktykujące malarstwo, mimo że poparte znaczną ilością szkiców, obserwacji, przemyśleń, nie zwalnia z wątpliwości o ostateczny kształt i wyraz obrazu. Całość tych zabiegów przed i w trakcie malowania tworzą bezwarunkowa symbiozę malarza z obrazem i konstytuują jego formę i przekaz. I choć Łukasz Gil stawia sobie wciąż nowe wyzwania, poszukując nieustannie nowych fascynacji to finalnie spaja się to w niezmienną malarską egzystencję. Można w tym momencie pokusić się o przytoczenie słów Marka Rothko, „malarz przez całe życie pracuje nad jednym obrazem”.

Ocena osiągnięć naukowych lub twórczych habilitanta

(art. 16, ust. 2 pkt. 1 i 2 Ustawy: § 12 ust.2 pkt. 3 Rozporządzenia)

Obszar działań twórczych habilitanta to zróżnicowane formatowo malarstwo olejne i akrylowe. W poprzednich działach recenzji wskazałem i omówiłem ich stylistykę i wartość artystyczną. Skupię się na aktywności twórczej i wystawienniczej habilitanta w tym obszarze.

W załączniku nr.7 - Dokumentacja fotograficzna prac malarskich upubliczniane na wystawach ogólnopolskich i międzynarodowych w latach 2016/2024 dr. Łukasz Gil prezentuje 30 stronicowy wybór obrazów powstałych po otrzymaniu stopnia doktora. Dalszą część dorobku m/in. Omawiany wcześniej cykl „Lux in tenebris/Światło w ciemności” możemy odnaleźć w w/w monografii. Rozdział pierwszy zatytułowany Prace malarskie zawiera 61 stron reprodukcji obrazów zarówno wchodzących w skład zgłoszonego osiągnięcia habilitacyjnego, ale też inne prace powstałe i upubliczniane w tym okresie. Razem te dwie pozycje dają szeroki ogląd na znaczny dorobek malarski Łukasza Gila. Dokładnego wyszczególnienia innych cykli z dorobku artystycznego habilitanta znajdziemy w załączniku nr. 3 - Wykaz osiągnięć naukowych albo artystycznych, stanowiących znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny.

Dr. Łukasz Gil jest autorem 33 wystaw indywidualnych, 13 z nich przypada na okres po uzyskaniu stopnia doktora. Większość z nich to prezentacje w instytucjach państwowych i akademickich. Z wykazów podanych we wniosku habilitacyjnym przytoczę tu najważniejsze z nich, niewskazane w osiągnięciu habilitacyjnym. 2016 - Nieustanność światła, Galeria w Starej Kuchni Centrum Ekspozycyjne UWM Olsztyn, Fragmenty Obecności, Galeria Forum, UMK Toruń, Ecce homo – Kościół św. Franciszka z Asyżu, Olsztyn, 2017 - Przestrzeń pamięci, BWA Krosno, Prześwity tajemnicy, Puławska Galeria Sztuki Współczesnej – Dom Chemika, POK Puławy, Ukryte, BWA – Galeria Sztuki Współczesnej, Sanok, Obrazy pamięci, BWA, Sieradz, 2018 - Pejzaże horyzontalne, Galeria Sztuki Współczesnej Korekta, Warszawa, Non Finito, Galeria Sztuki Współczesnej, BWA Rzeszów.

Aktywnie bierze udział w upublicznianiu swoich prac w wystawach zbiorowych międzynarodowych, zagranicznych i krajowych. Z bardzo obszernego wykazu zawartego w dokumentacji habilitacyjnej

przypomnę w tym miejscu te ważniejsze. 2015 Międzynarodowe Triennale Malarstwa Regionu Karpat, Srebrny czworokąt „Ja i inny w trzecim tysiącleciu”, Rumunia, Słowacja, Węgry, Ukraina, Polska, „Processi paralleli”, Cappella del Tesoro di San Gennaro nwl Dumo, Sala maggiore Appartamento storico del Domenichino, Neapol, Via Dumo 149, Brindisi Włochy, polsko-włoska wystawa „INSTANT – Procesy równoległe II”, Warszawa 2016 - Międzynarodowa wystawa kolekcji Galerii Korekta, Warszawa, Międzynarodowy konkurs Małe Formy Plastikowe/Small Plastic Forms, Galeria r - z, Rzeszów 2017 - Międzynarodowa wystawa „Barbizon Wiśniowski”, Galeria Forum, UMK Toruń 2018 - Międzynarodowe Triennale Malarstwa Regionu Karpat, „Srebrny czworokąt”, „Przyszłość Europy jedność w różnorodności”, Rumunia, Węgry, Słowacja, Ukraina, Polska, 2020 VII Międzynarodowe Biennale Obrazu „Quadro art. 2021”, ZPAP OŁ Filharmonia im. A. Rubinsteina w Łodzi, 2023 - Międzynarodowa wystawa, 5th Art and Science, Complutense University of Madrid, Hiszpania

W wystawienniczej części działalności habilitanta znacznie wyżej oceniam jego dokonania /wystawy indywidualne niż zbiorowe. Wystawy zbiorowe, pomimo ich ogromnej ilości(ponad sto siedemdziesiąt), to w znacznej mierze wydarzenia cykliczne będące wynikiem jego aktywności plenerowej, działań rzeszowskiego środowiska artystycznego i przedsięwzięć ekspozycyjnych macierzystej uczelni.

Dr Łukasz Gil był też kuratorem wielu plenerów, wystaw zbiorowych. Po doktoracie, jako prelegent brał udział w czterech konferencjach naukowych, czterokrotnie zasiadał w pokonkursowych zespołach jurorskich. Od 2016 roku jest członkiem zespołu badawczego w Zakładzie Malarstwa w Instytucie Sztuk Pięknych Kolegium Nauk Humanistycznych Uniwersytetu Rzeszowskiego, który realizuje projekt pt. Badania artystyczne środków formalnych, wyrazowych i związków semantycznych w dziele sztuki w kontekście ich oddziaływania kulturowo-społecznego, obraz wzajemnych relacji z innymi obszarami nauk.

W obszarze współpracy ze środowiskami pozaartystycznymi na szczególną uwagę zasługuje datowana od 2011 do chwili obecnej - Współpraca z Muzeum Diecezjalnym w Rzeszowie przy realizacji czasowych wystaw Sztuki Współczesnej. Za tę współpracę dr. Łukasz Gil został uhonorowany odznaczeniem BENE MERENTI - za długoletnie zasługi na rzecz Muzeum Diecezjalnego w Rzeszowie. Od 2016 roku Łukasz Gil opublikował 5 katalogów i w/w monografię, związanych z jego wystawami indywidualnymi.

Na uwagę w dokumentacji habilitacyjnej zasługuje, skrupulatne przygotowanie wykazów osiągnięć, z wszystkimi podstawowymi danymi każdego upublicznienia. Ponadto w załączniku 5 – monografii, w jej czwartym rozdziale, znajduje się obszerna dokumentacja fotograficzna potwierdzająca bardzo aktywną działalność habilitanta w tym obszarze.

Po zapoznaniu się z całością osiągnięć naukowych lub twórczych habilitanta moja ocena jest pozytywna.

Ocena osiągnięć dydaktycznych i organizacyjnych

(§12 ust. 2 pkt 4 lit. a. Rozporządzenia)

W dziale recenzji, Podstawowe dane o habilitancie, zawarłem szczegółowy opis jego metryczki zawodowo, dydaktycznej. Przypomnę tylko, że pan Łukasz Gil swoją karierę zawodową i dydaktyczną zaraz po dyplomie magisterskim związał z Wydziałem Sztuk Pięknych Uniwersytetu Rzeszowskiego. W początkowych latach pracy przeszedł ścieżkę asystencką. Aktualnie wraz z prof. Tadeuszem Borutą, dr hab. Jarosławem Sankowskim prof. UR, tworzy zespół pedagogów prowadzących, I

Pracownię Malarstwa Sztuki Wizualne, specjalność malarstwo. Swojej pracy dydaktycznej i organizacyjnej dr Łukasz Gil poświęca cały piąty rozdział w monografii z załącznika nr.5. Na stronie 202 monografii znajdziemy opis, celów, metod i efektów kształcenia. Cytuję: „Celem zajęć prowadzonych w Pracowni Malarstwa I jest wykształcenie artysty, który będzie merytorycznie i warsztatowo przygotowany do projektowania i wykonywania prac malarskich zarówno w formie obrazu przenośnego (sztalugowego) jak i kompozycji ściennych, powiązanych z obiektem architektonicznym. Specyfiką pracowni jest kształtowanie umiejętności tworzenia obrazów figuratywnych oraz kompozycji wielofiguralnych.” W współprowadzonej przez habilitanta w/w pracowni obronionych zostało 30 dyplomów magisterskich oraz 20 licencjackich. On sam był 15 razy recenzentem artystycznych i teoretycznych prac dyplomowych. W latach 2019 – 2021 był 11 razy asystentem promotora licencjackich i magisterskich prac dyplomowych. Aktywizuje studentów pracowni organizując wystawy, plenery i uczestnicząc w nich, jako kurator lub opiekun artystyczny. Studenci współprowadzonej przez dr Łukasza Gila pracowni odnoszą znaczące sukcesy i nagrody na międzynarodowych i krajowych konkursach i plenerach. Dr Łukasz Gil prowadzi również bardzo aktywną i istotną działalność na rzecz macierzystej uczelni. Jest organizatorem 16 spotkań naukowych, dydaktycznych, plenerów, w tym pięciu po doktoracie. Od roku 2015 Współpracował z 18 instytucjami z poza macierzystej uczelni. Odbił też tą naukowo - dydaktyczny zrealizowany na Wydziale Artystyczno-Pedagogicznym Państwowego Uniwersytetu Humanistycznego w Równem (Ukraina) pt. Nowoczesne wizje sztuk pięknych 15.02.2024-30.04.2024 roku, w wymiarze 180 godzin zajęć dydaktycznych z malarstwa. Od 2016 roku należy do zespołu Galerii Instytutu Sztuk Pięknych Uniwersytetu Rzeszowskiego im. prof. Włodzimierza Kotkowskiego Rzeszów. Pełniąc w latach 2020 – 2022 funkcję kierownika Galerii. W ciągu 6 lat działalności galerii współorganizował 34 wystawy, był również kuratorem kilku z nich. W latach 2015 – 2022 realizował zajęcia i wystawy z Uniwersytetem Trzeciego Wieku, przeprowadzał warsztaty dla dzieci i młodzieży we współpracy z ośrodkiem studio art. Goya w Mielcu. Ta wielowątkowa i bardzo obszerna działalność dydaktyczna i organizacyjna, znajduje poparcie w dokumentacji fotograficznej i bardzo skrupulatnie opracowanych wykazach zawartych w rozdziale 5 monografii (zał. nr 5 wniosku).

Zgodną z wymaganiami stawianymi w ustawie, nacechowaną samodzielnością działalność dydaktyczną i organizacyjną, oceniam bardzo wysoko.

Konkluzja

Po zapoznaniu się z całością dokumentacji złożonej wraz z wnioskiem przewodnim o przeprowadzenie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie sztuki w dyscyplinie artystycznej: sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki. Stwierdzam, że indywidualna działalność artystyczna, dydaktyczna i naukowa, proces kształcenia i doskonalenia własnej wiedzy z zakresu sztuki, czynią z habilitanta twórcę i pedagoga w pełni przygotowanego do dalszej samodzielnej działalności artystycznej i naukowej. Osiągnięcia artystyczne i naukowe pana dr Łukasza Gila, stanowią istotny wkład w dyscyplinę sztuk plastycznych i konserwacji dzieł sztuki. Tym samym stwierdzam, że osiągnięcia artystyczne naukowe i dydaktyczne w w/w dokumentacji spełniają wymagania z art. 221 ust. 10 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z. 2021 r. poz. 478 zm.) stawiane kandydatom ubiegającym się o stopień doktora habilitowanego sztuki.

prof. Janusz Knorowski